

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 września 2015 r. (znak: ENS/10/021097657), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 7 sierpnia 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. W. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego co najmniej 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy nie zaliczył do zatrudnienia w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S.A.:

- od 2 stycznia 1981 r. do 15 września 1994 r. z uwagi na rozbieżności odnośnie zajmowanego stanowiska - w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 30 lipca 2001 r. zakład pracy wykazał, że wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku "dekarz" natomiast w świadectwie pracy z dnia 30 lipca 2001 r. wykazał, że wykonywał on pracę na stanowisku "murarz – dekarz - brygadzysta";

- od 16 września 1994 r. do 31 grudnia 1998 r., gdyż powołane w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach stanowisko nie jest zgodne ze stanowiskiem wymienionym w zarządzeniu resortowym, na które powołuje się zakład pracy – w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 30 lipca 2001 r. zakład pracy wykazał, że wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku „oczyszczacz - operator urządzeń odlewniczych”, natomiast w Zarządzeniu Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. (Dz. I. poz. 23 pkt 2) wykazane jest stanowisko "oczyszczacz odlewów."

/decyzja k. 37 akt ZUS/

W dniu 17 września 2015 roku J. W. złożył odwołanie od powyższej decyzji, jako krzywdzącej. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca wskazał, że organ rentowy powinien był uwzględnić okresy jego zatrudnienia w warunkach szczególnych:

- w (...) Zakład (...) – od 1 czerwca 1980 r. do 5 marca 1996 r.,
- w (...) S.A. – od 6 marca 1996 do 31 grudnia 1996 r.,
- (...) Zakładach (...) – od 1 stycznia 1997 r. do 30 września 1998 r.,
- w (...) S.A. – od 1 października 1998 do 30 lipca 2001 r.

Wnioskodawca wskazał, że zmiana pracodawców następowała w trybie art. 23 k.p. oraz, że od 2 stycznia 1981 r. do 15 września 1994 r. był zatrudniony w służbie utrzymania ruchu odlewni, gdzie wykonywał prace dekarza oraz pracę murarza podczas usuwania awarii pieców odlewniczych (1 lub 2 razy do roku) natomiast od 16 września 1994 r. do 30 lipca 2001 r. pracował jako oczyszczacz odlewów.

/odwołanie k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 19 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 3/

Na rozprawie w dniu 22 września 2016 r. wnioskodawca podtrzymał odwołanie natomiast pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/stanowisko stron – e protokół z rozprawy z 22.09.2016 r., czas nagrania: 00:10:31 – 00:10:47 - płyta CD k. 34/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. W. urodził się w dniu (...). Nie jest on członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/bezsporne, a nadto wniosek – k. 1-8 akt ZUS/

W dniu 7 sierpnia 2015 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę, po rozpatrzeniu którego wydano zaskarżoną decyzję.

/wniosek – k. 1-8 akt ZUS/

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował ponad 25 lat ogólnego stażu pracy.

/bezsporne/

W okresie od 17 listopada 1976 r. do 31 maja 1980 r. wnioskodawca zatrudniony był w W. Zakładach (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku murarz – zbrojarz.

/świadczenie pracy z 31.05.1980 r. – k. 16 akt ZUS/

W okresie od 1 czerwca 1980 r. do 30 lipca 2001 r. wnioskodawca zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w Kombinacie (...) Zakład (...) w Ł.. Na skutek przekształceń własnościowych nazwa zakładu pracy wnioskodawcy w okresie jego zatrudnienia ulegała zmianom - w dacie rozwiązania stosunku pracy z wnioskodawcą nazwa pracodawcy brzmiała: (...) S.A. w upadłości. Wnioskodawca przez cały ten okres wykonywał pracę w tym samym zakładzie pracy.

W ramach ww. zatrudnienia wnioskodawca wykonywał pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym:

- od 1 czerwca 1980 r. na stanowisku: murarz–zbrojarz;
- od 2 stycznia 1981 r. na stanowisku: murarz–dekarz;
- od 1 kwietnia 1985 r. na stanowisku: murarz–dekarz–brygadzysta brygady remontowo-budowlanej;
- od 1 stycznia 1992 r. na stanowisku: murarz – dekarz;
- od 16 września 1994 - na stanowisku: operator urządzeń odlewniczych-oczyszczacz.

/świadczenie pracy z 30.07.2001 r. oraz angaże - akta osobowe wnioskodawcy – koperta k. 19/

W brygadzie remontowo-budowlanej utrzymania ruchu wnioskodawca pracował w warsztacie. Zajmował się naprawą maszyn do czyszczenia odlewów (tzw. śrutowników). W zależności od bieżących potrzeb pracodawcy wnioskodawca wykonywał pracę murarza lub dekarza.

/zeznania świadka A. Ś. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 28-29/

Praca wnioskodawcy jako murarza polegała na rozbieraniu uszkodzonego pieca do wytopu żeliwa (po jego uprzednim wygaszeniu) i ponownym jego wymurowaniu z cegieł a także na naprawach murarskich kadzi, w których wypadały cegły. Czasem wykonywał on też prace murarskie takie, jak wymurowywanie ścianek działowych, czy naprawa posadzki betonowej.

/zeznania wnioskodawcy – e-protokół z rozprawy z 14.01.2016 r., czas nagrania: 00:00:49 – 00:13:58 – płyta CD k. 11 w zw. z e-protokołem z rozprawy z 22.09.2016 r., czas nagrania: 00:01:43 – 00:10:30 – płyta CD k. 34; zeznania świadka A. Ś. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 28-29; zeznania świadka I. S. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 29/

Praca wnioskodawcy jako dekarza polegała na naprawie dachu hali produkcyjnej poprzez smołowanie i usuwanie przecieków. Była to praca na wysokości. Wnioskodawca pracował na jedną zmianę, jednak zdarzało się, że wnioskodawca pracował ponad 8 godzin dziennie.

/zeznania wnioskodawcy – e-protokół z rozprawy z 14.01.2016 r., czas nagrania: 00:00:49 – 00:13:58 – płyta CD k. 11 w zw. z e-protokołem z rozprawy z 22.09.2016 r., czas nagrania: 00:01:43 – 00:10:30 – płyta CD k. 34; zeznania świadka T. S. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 27-28; zeznania świadka A. Ś. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 28-29; zeznania świadka I. S. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 29/

Praca wnioskodawcy jako oczyszczacza polegała na oczyszczaniu odlewów żeliwnych ze zbędnych fragmentów powstałych w czasie zalewania formy żeliwem (nadlewów) oraz czyszczeniu wżerów w odlewach przy użyciu młotka i przecinaka, szlifierek kontowych oraz szlifierek pneumatycznych.

/zeznania wnioskodawcy – e-protokół z rozprawy z 14.01.2016 r., czas nagrania: 00:00:49 – 00:13:58 – płyta CD k. 11 w zw. z e-protokołem z rozprawy z 22.09.2016 r., czas nagrania: 00:01:43 – 00:10:30 – płyta CD k. 34; zeznania świadka T. S. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 27-28; zeznania świadka A. Ś. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 28-29; zeznania świadka I. S. - protokół z rozprawy z 05.05.2016 r. – k. 29/

W świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 30 lipca 2001 r. wskazano, że od dnia 2 stycznia 1981 r. do 15 września 1994 r. wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku: „dekarz”, natomiast od dnia 16 września 1994 r. do 30 lipca 2001 r. na stanowisku „oczyszczacz - operator urządzeń odlewniczych”

/świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 30.07.2001 r. – k. 18 akt ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu zatrudnienia.

/decyzja k. 37 akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji osobowej ze spornego okresu pracy wnioskodawcy, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań świadków: T. S., A. Ś. oraz I. S., pracujących ze skarżącym w Kombinacie (...) Zakład (...) w Ł. (później (...) S.A. w upadłości), a zatem osób posiadających wiedzę odnośnie charakteru zatrudnienia wnioskodawcy i rodzaju wykonywanych przez niego czynności oraz na podstawie zeznań wnioskodawcy. W ocenie Sądu zgromadzone dokumenty, zeznania wnioskodawcy oraz zeznania świadków nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności bowiem korespondują ze sobą wzajemnie, a także znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej. Stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 – j.t. ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Z kolei ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa natomiast prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – OSNAPiUS 1998/21/638 i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru lub w świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 1 września 2015 roku, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych. Jednak w ocenie Sądu Okręgowego – mimo odmiennej oceny co do części okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Kombinacie (...) Zakład (...) w Ł. - wnioskodawca nie spełnia warunku co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy do zatrudnienia w szczególnych warunkach żadnego okresu zatrudnienia. Wnioskodawca wnosił natomiast o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w ww. zakładzie pracy od 1 czerwca 1980 r. do 30 lipca 2001 r.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami

dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Podkreślenia też wymaga, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu prac. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 roku, I UK 393/10).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornych okresów zatrudnienia.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazuje, że prace polegające na wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów są wymienione w Dziale III poz. 23, jako prace w szczególnych warunkach.

Z kolei w wykazie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. (Dz.Urz.MG.1985.1.1) w Dziale III, pod poz. 23, pkt 2 wymieniono stanowisko: oczyszczacz odlewów.

Jak ustalono w toku postępowania w okresie od dnia 1 czerwca 1980 r. do dnia 30 lipca 2001 r. J. W. był zatrudniony w Kombinacie (...) Zakład (...) w Ł., zaś od dnia (dopiero) 16 września 1994 r. (do 30 lipca 2001 r.) wykonywał pracę na stanowisku: operator urządzeń odlewniczych – oczyszczacz. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że praca ta polegała na oczyszczaniu odlewów żeliwnych ze zbędnych fragmentów powstałych w czasie zalewania formy żeliwem (nadlewów) oraz czyszczeniu wizerów w odlewach przy użyciu młotka i przecinaka, szlifierek kontowych oraz szlifierek pneumatycznych i świadczona była przez wnioskodawcę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu rodzaj pracy wykonywanej przez wnioskodawcę na stanowisku operator urządzeń odlewniczych – oczyszczacz odpowiadała rodzajowi pracy na stanowisku wymienionym w Dziale III, poz. 23, pkt 2 powołanego wyżej Zarządzenia Ministra Hutnictwa. Podkreślenia jednak wymaga w tym miejscu, że zaliczenie wnioskodawcy okresu od dnia 16 września 1994 r. do 30 lipca 2001 r. do stażu jego pracy w szczególnych warunkach daje jedynie niecałe 7 lat pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu do stażu pracy w warunkach szczególnych nie można jednak zaliczyć, jak domagał się tego wnioskodawca, wcześniejszego jego okresu zatrudnienia w Kombinacie (...) Zakład (...) w Ł., tj. okresu od 1 czerwca 1980 r. do dnia 15 września 1994 r. W powyższym okresie czasu wnioskodawca zatrudniony był na stanowisku murarz-zbrojarz, murarz-dekarz i murarz-dekarz-brygadzysta.

Wprawdzie w powołanym wyżej wykazie stanowisk pracy stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. (Dz.Urz.MG.1985.1.1) w Dziale V, pod poz. 2, pkt 3 wymieniono stanowisko: murarz, jednak odnosi się ono wyłącznie do robót przy budowie chłodni kominowych i kominów przemysłowych.

Z kolei w Dziale V, pod poz. 9 pkt 2 ww. Zarządzenia wymieniono stanowisko: dekarz, jednakże nie można zapominać o tym, że w świetle § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Tymczasem, jak ustalił Sąd w toku postępowania dowodowego, w okresie od 1 czerwca 1980 r. do dnia 15 września 1994 r. wnioskodawca nie wykonywał wyłącznie pracy na stanowisku dekarza. Dzielił bowiem swój czas pracy pomiędzy wynikające z bieżącej potrzeby zakładu pracy obowiązki dekarza (w związku z usuwaniem przecieków w pokryciu dachowym hali produkcyjnej) i murarza (w związku z koniecznością naprawy uszkodzeń w piecach do wytopu żeliwa, kadziach i innych prac murarskich), co pomniejszało wymiar czasu pracy wykonywanej przez odwołującego w szczególnym charakterze, o której mowa w resortowym zarządzeniu. Sąd nie kwestionuje, że wnioskodawca wykonywał prace dekarza w spornym okresie, brak jest jednak podstaw do przyjęcia, iż była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jeszcze raz podkreślić bowiem należy, że stałe wykonywanie pracy w warunkach szczególnych jest rozumiane w orzecznictwie Sądu Najwyższego jako wypełnianie pełnego wymiaru czasu pracy na zajmowanym stanowisku pracy, gdyż nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. np. wyrok z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290). Wyjątek mogą tu stanowić krótkotrwałe, konieczne szkolenia pracownika, zwłaszcza wstępne (wyrok z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75).

W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, że nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Tymczasem wnioskodawca w toku postępowania nie wykazał, że w spornym okresie od 1 czerwca 1980 r. do dnia 15 września 1994 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę zaliczaną do prac w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę przywołane przepisy stwierdzić należy, że pomimo, iż wnioskodawca spełnił pozostałe przesłanki do przyznania emerytury, a mianowicie: wieku, posiadania co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, ze względu na nieprzepracowanie wymaganego ustawowo okresu 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wcześniejsza emerytura wnioskodawcy nie przysługuje.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.

projekt uzasadnienia sporządził: asystent sędziego Radosław Piotrowski